

1. Namnet på produkten och företaget

Produktnamn **Isobutylacetat**
Tillverkarens artikelnummer **121373**
Avsedd användning **Laboratoriekemikalier**
Gäller för artikelnummer **121373**

Tillverkare/Leverantör **Kontaktperson för vidare info I händelse av nödläge**
LabService AB Lars Eriksson
Förmansvägen 7 Telefon: 060 – 52 59 70
85753 SUNDSVALL Mobil: 070 – 627 77 00
E-post: lars@labservice.se

Telefon för nödsituationer:

I nödläge kontakta även giftinformationscentralen, larmnr 112.

2. Sammansättning/ämnenas klassificering

Ingående ämne	Koncentration	EG-nr	CAS-nr	Farosymbol	Riskfraser ¹
Isobutylacetat	100%	203-745-1	110-19-0	F	66
				F	11

¹För riskfrasernas betydelse, se avsnitt 16.

3. Farliga egenskaper

Klassificering

Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

Mycket brandfarligt.

Hälsofara

Inandning: Kan ge huvudvärk, illamående, trötthet och yrsel.

Förtäring: symptom som vid inandning.

Hudkontakt: verkar avfettande på huden. Upprepad kontakt kan ge eksem.
(Kemiska risker 1993).

Ögonstänk: Stark sveda, tårflöde. (SBF-kort 138, 2005)

4. Första hjälpen

Inandning

Tag genast av nedstänkta/förorenade kläder/skor.

Skölj huden med vatten.

Hudkontakt

Tag genast av nedstänkta/förorenade kläder/skor.
Skölj huden med vatten.

Ögon

Skölj med vatten.

5. Åtgärder vid brand

Släck med pulver, koldioxid eller alkoholresistent skum.

6. Åtgärder vid spill/oavsiktliga utsläpp

Stoppa läckor om det kan ske utan risk.

Varna alla i arbetsgropar, källare och brunnar, frigjorda ångor kan skapa kvävande luftblandningar.

Valla in utspild vätska med sand, jord eller annat lämpligt material. Rådfråga expertis.

Varna alla för explosion - utrym om det är nödvändigt.

Om ämnet kommit ut i vattendrag, avloppsledning eller förorenat jord eller växtlighet ska räddningstjänsten underrättas.

7. Hantering och lagring

Förvaring av större mängd brandfarlig vätska kan fordra tillstånd av lokal myndighet (SÄIFS 1995:3).

8. Begränsning av exponeringen/personliga skyddsåtgärder

Gränsvärden för exponering

Enligt arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2000:3.

Ämne	Nivågränsvärde	Korttidsvärde	Takgränsvärde
Isobutylacetat	100 ppm		150 ppm
	Totalt: 500 mg/m ³		Totalt: 700 mg/m ³

Begränsning av exponering

Vid behov, använd skyddshandskar.

Rekommenderat andningsskydd

Gasfilter typ A

Rekommenderade material till skyddshandskar och skyddskläder

Sannolikt goda handskmaterial

4H

9. Fysikaliska och kemiska egenskaper

Allmän information

Färglös vätska med fruktig, angenäm lukt.

Flyktig till lättflyktig.

Något löslig i vatten.

Ångor som avges från lösningar kan bilda explosiva blandningar.

Viktig information för hälsa, miljö och säkerhet

Kokpunkt/kokpunktsintervall	118 °C
Flampunkt	18.00 °C
Explosionsområde	1,6 - 10,5 %
Ångtryck	2,0 kPa

Relativ densitet	875 kg/m ³
Löslighet i vatten	53000 mg/l
Fördelningskoefficient n-oktanol/vatten	1,72
Viskositet	0,69 mPa*s
Ångdensitet	4,01

Övrig information

Smältpunkt/smältpunktsintervall	-99 °C
Tändpunkt	420 °C
Brytningsindex	1,390
Kritisk temperatur	296 °C

10. Stabilitet och reaktivitet

Reagerar häftigt med oxidationsmedel, t ex salpetersyra.

11. Toxikologisk information

Ångorna är svagt irriterande på ögon, hud och luftvägar (A&H 2002:11).

Hälsofara

Inandning: Kan ge huvudvärk, illamående, trötthet och yrsel.

Förtäring: symptom som vid inandning.

Hudkontakt: verkar avfettande på huden. Upprepad kontakt kan ge eksem. (Kemiska risker 1993).

Ögonstänk: Stark sveda, tårflöde. (SBF-kort 138, 2005)

Toxikologiska data från djurförsök

Förgiftning vid förtäring	LD ₅₀ råtta: 13400 mg/kg kroppsvikt
Förgiftning vid inandning	LC ₅₀ råtta: >39 mg/l/4h
Förgiftning vid hudkontakt	LD ₅₀ kanin: 4763 mg/kg

12. Ekotoxikologisk information

Akut toxicitet

LC₅₀ Fisk 96h:	100 mg/l Art: Lepomis macrochirus
EC₅₀ Daphnia 48h:	<192,2 mg/l
IC₅₀ Alger 72h:	>80 mg/l Art: Scenedesmus quadricauda

Persistens och nedbrytbarhet

98% bryts ned på 21 dygn OECD 301E

Bioackumulering

Log P_{ow}:	1,72
BCF:	4 - 10

Anmärkningar

Guldid LC50 48h 101 mg/l.

Lättnedbrytbar >60%.

Lätt toxiskt för vattenlevande organismer. Låg koncentration i vattenlevande organismer.

Skadligt för Daphnia vid 44 mg/l.

Skadligt för Scenedesmus vid 320 mg/l.

13. Avfallshantering

Avfall

Får inte blandas med halogenerat avfall.

I företag med lämplig apparatur får avfall med lösningsmedel redestilleras till förnyad användning av lösningsmedlen, återvinningsförfarande R2.

Lösningsmedel får brännas (återvinningsförfarande R1) endast av den som har tillstånd enligt SFS 2002:1060 och NFS 2002:28

Farligt Avfall

Avfall med en flampunkt < 21 °C är farligt avfall med egenskap H3-A.

Förslag till EWC-koder för farligt avfall

04 01 03; Avfettningsavfall som innehåller lösningsmedel utan flytande fas

04 02 14; Avfall från appretering som innehåller organiska lösningsmedel

07 01 04; Lösningsmedelsavfall från organiska baskemikalier.

07 02 04; Lösningsmedelsavfall från plast, syntetgummi och konstfibrer.

07 03 04; Lösningsmedelsavfall från organiska färgämnen och pigment.

07 04 04; Lösningsmedelsavfall från organiska växt- och träsnyddprodukter samt andra biocider.

07 05 04; Lösningsmedelsavfall från farmaceutiska produkter.

07 06 04; Lösningsmedelsavfall från fetter, smörjmedel, såpa, rengöringsmedel, desinfektionsmedel och kosmetika.

07 07 04; Lösningsmedelsavfall från finkemikalier och kemiska produkter.

08 01 11; Färg- och lackavfall som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 01 13; Slam från färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 01 15; Vattenhaltigt slam innehållande färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 01 17; Avfall från färg- och lackborttagning som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 01 19; Vattensuspensioner innehållande färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 04 09; Lim och fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 04 11; Lim- och fogmasseslam som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 04 13; Vattenhaltigt slam innehållande lim eller fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 04 15; Vattenhaltigt flytande avfall innehållande lim eller fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

09 01 03; Lösningsmedelsbaserad framkallare

14 06 03; Andra lösningsmedel och lösningsmedelsblandningar

14 06 05; Slam och fast avfall som innehåller andra lösningsmedel

20 01 13; Separat insamlade fraktioner av lösningsmedel från hushåll.

14. Transportinformation

UN-nummer	1213
ADR-Klass	3
RID-Klass	3
ICAO-Klass	3
IMDG-Klass	3
Faronummer	33
Förpackningsgrupp	II
Transportbenämning	ISOBUTYLACETAT
Proper shipping name	Isobutyl acetate

15. Gällande bestämmelser

Symboler/Märkning

Riskfraser

66

Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

11

Mycket brandfarligt.

Skyddsfraser

(2) 16 23 25 29 33

(Förvaras oåtkomligt för barn.)

Förvaras åtskilt från antändningskällor - Rökning förbjuden.

Undvik inandning av gas/rök/ånga/dimma.

Undvik kontakt med ögonen.

Töm ej i avloppet.

Vidtag åtgärder mot statisk elektricitet.

Övriga bestämmelser

Arbetsmiljö

Arbetstagare måste ha ett skriftligt arbetstillstånd för att få arbeta i slutet utrymme med en brandfarlig vätska klass 1 eller 2 (AFS 2000:4 26 - 27 §§).

Vid klassning av tryckbärande anordningar ska detta ämne, som utgör en farlig fluid, räknas till grupp 1 enligt 4 § AFS 1999:4

Om detta ämne ska hanteras i ett tryckkärl, så ska objektsgrupp för tryckkärlet enligt 2 kap 1 § AFS 1999:6 väljas under beteckning F.

Begränsning av allvarliga kemikalieolyckor

Kravnivåer för mycket brandfarliga ämnen finns i Förordningen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (SFS 1999:382 och AFS 2005:19). Lägre nivån är 5000 ton och den högre är 50 000 ton.

Miljöskydd

Förbrukning av mer än 500 ton organiska lösningsmedel per år fordrar tillstånd av Miljödomstol.

Förbrukning av mer än 10 ton men högst 500 ton organiska lösningsmedel per år fordrar tillstånd av Länsstyrelsen.

Förbrukning av mer än 500 kg men högst 10 ton organiska lösningsmedel per år skall anmälas till kommunal nämnd för miljö- och hälsoskyddsfrågor (SFS 1998:899 tilläggsbokstav -o1, -o2 och -o3)

Framställning av produkter där mer än 500 ton organiska lösningsmedel ingår per år fordrar tillstånd av Länsstyrelsen.

Framställning av produkter där mer än 10 ton men högst 500 ton organiska lösningsmedel ingår per år skall anmälas till kommunal nämnd för miljö- och hälsoskyddsfrågor (SFS 1998:899 tilläggsbokstav -o4 och -o5)

Ämnet får inte släppas ut så att det kan skada grundvattnet (SNFS 1996:11 Bil. F1.7).

För tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter omfattande mer än 50000 ton ska bl a koden SewK07b, för mycket brandfarliga ämnen, anges i miljörapporten (NFS 2000:13 bil 1 avsnitt 2).

Produktkontroll

Ämnet är upptaget i Kemikalieinspektionens föreskrift om klassificering och märkning (KIFS 2005:5).

För försäljning och förvaring av vissa flyktiga lösningsmedel finns specialregler (SFS 1977:994).

Ämnet, eller en ämnesgrupp som ämnet tillhör, finns med EWC kod i bilaga 2 till avfallsförordningen (SFS 2001:1063).

16. Övrig information

Riskfraser

66

Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

11

Mycket brandfarligt.

Källor till informationen i underlaget för säkerhetsdatabladet

- Registry of Toxic Effects Chemical Substances; RTECS-nr AI4025000
- Svenska Brandskyddsföreningens farligt gods; kort nr 138
- Svensk Standard SS 421 08 20 bilaga C; ämne nr 36
- Roth: Wassergefährdenden Stoffe. Ecomed E
- Arbete och Hälsa. Arbetslivsinstitutets vetenskapliga skriftserie; år/nr 2002:11
- Environmental Hazard Classification. Nordiska Rådet. TemaNord 1997:594
- National Fire Protection Association 325; PC-325-94
- Sundströms filterguide 1987 1987
- Auer Technikum, Ausgabe 12. Stoff no: 1796
- Risk line, Kemikalieinspektionen.
- Principer och metoder för provtagning och analys av ämnen på listan över hygieniska gränsvärden. A&H 2000:23
- Sigma-Aldrich Chemical Directory 1997
- Council Directive 76/548/EEC - last ATP no: 25
- Acros Organics 98/99 Catalogue no: 25983
- Accord Européen Relatif au Transport International des Marchandises Dangereuses par Route (ADR)
- IMO: International Maritime Dangerous Goods-code (IMDG)
- The Nordic Substance Database
- The Merck Chemical Database. Chemdat. 820557
- IUCLID; The International Uniform Chemical Database, year 2000 edition
- ICN Pharmaceuticals Catalogue no: 211837
- Alfa Aesar, Catalog no : A14892
- Bretherick's Handbook of Reactive Chemical Hazards, 6:ed. nr: 2502
- The Chemical Hazards Response Information System (CHRIS). The United States Coast Guard. 2001.
- Kemiska risker. En handbok om ämnena i AFS 1993:9 hygieniska gränsvärden. Arbetarskyddstyrelsens böcker. 1993.